

Posudek diplomové práce

Bc. Daniela Šebková

Srovnání lidského a strojového překladu populárně-naučného textu z hlediska typologie chyb (ve směru z němčiny do češtiny)

Praha 2024, vedoucí práce: Mgr. Věra Kloudová, Ph.D.

124 stran + přílohy

Diplomová magisterská práce Daniely Šebkové je teoreticko-empirického charakteru a věnuje se vytváření typologie chyb ve strojovém a lidském překladu populárně-naučného textu ve směru z němčiny do češtiny.

Diplomantka si k analýze vybrala úryvky z knihy *Lassen Sie Ihr Hirn nicht unbeaufsichtigt!* (2014) od německé autorky Christiane Stengerové. Cílem předkládané diplomové práce bylo analyzovat překlady těchto úryvků vytvořené dvěma strojovými překladači (DeepL a Google Translate) a zároveň oficiální český překlad vyhotovený překladatelkou Renatou Balko (2015) a na základě této analýzy zmapovat chyby, které se v překladech vyskytují, a vytvořit jejich typologii. Součástí výzkumu je rovněž kvantitativní zpracování odhalených nedostatků.

Autorka diplomové práce v úvodních kapitolách představuje cíl a postup práce a stav zkoumané problematiky, rovněž předkládá zvolenou metodu, východiska a hypotézy, k nimž se v závěru práce vrací a vyhodnocuje je.

Teoretická část diplomové práce se věnuje vymezení pojmů a předkládá nutné teoretické poznatky z oblasti translologie a strojového překladu týkající se hodnocení kvality překladu a typologie chyb. Další úsek práce popisuje metodologii a empirický materiál včetně modelu analýzy výchozího textu. Empirická část práce se pak věnuje samotné analýze zvoleného výchozího textu a jeho specifickým a posléze představuje diplomantkou vytvořenou typologii chyb lidského a strojového překladu. K jednotlivým kategoriím patří přesnost vyjádření, větná skladba, tvarosloví, pravopis, styl textu, stylizační a formulační rovina, zohlednění místa příjemce překladu a další nezařazené jevy. Následuje kvantitativní analýza a vyhodnocení získaných dat. V závěru se diplomantka věnuje shrnutí obsahu práce, omezením výzkumu, vyhodnocení hypotéz a vyhlídkám do budoucna. Práci doprovází velmi přehledně zpracovaný seznam zdrojů. Text práce obsahuje velké množství pečlivě zpracovaných tabulek, které se věnují ukázkám a popisu jednotlivých kategorií chyb. V přílohách pak kromě úryvků originálu a všech tří překladů nalezneme souhlednou tabulku s vyznačenými chybami.

Přínos diplomové práce spatřuji zejména v její interdisciplinaritě (diplomantka zpracovává poznatky z translologie a strojového překladu), inovativnosti (zmapování dosavadních přístupů k typologii chyb v překladu a návrh vlastní klasifikace vhodné k analýze vybraného textu, a to v překladech ve směru z němčiny do češtiny) a vůbec v uchopení velmi aktuálního tématu, jímž porovnání strojového a lidského překladu z hlediska typologie chyb bezesporu je.

Autorka musela vhodným způsobem aplikovat poznatky z oblasti hodnocení a typologie chyb strojového i lidského překladu – prostudovala zejména různé přístupy k definici chyby v překladu a

k jejich klasifikaci, přičemž je musela zhodnotit a inspirovat se (pro vytvoření vlastní typologie) těmi pro její účel nevhodnějšími.

Diplomovou práci považuji za velmi vhodnou inspiraci pro další výzkum propojující poznatky uvedených oborů, neboť téma typologie chyb je vysoce aktuální a strojový překlad se neustále vyvíjí.

Diplomantka si předsevzala vskutku náročný úkol, neboť musela načíst poměrně velké množství literatury a na jejím základě sama vytvořit vhodný model typologie chyb. Cíl práce byl náležitě splněn a diplomantka svou prací dokázala, že se v zadané problematice velice dobře zorientovala a je schopna odevzdat solidní odbornou práci.

Po formální a technické stránce je diplomová práce zpracována ukázkově.

Vzhledem k výše uvedenému doporučuji diplomovou práci Daniely Šebkové k obhajobě a navrhuji ji ohodnotit známkou **v ý b o r n ě**, o konečném hodnocení rozhodne obhajoba.

V Praze dne 30. 8. 2024

Mgr. Věra Kloudová, Ph.D., vedoucí práce